

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет/інститут педагогічний

Кафедра фахових методик і технологій початкової освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Образотворче мистецтво з методикою навчання

Освітня програма 013 «Початкова освіта»

Спеціальність 013 «Початкова освіта»

Галузь знань 01 «Освіта»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № від “ ” 2019 р.

м. Івано-Франківськ - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Образотворче мистецтво з методикою навчання
Викладач (-і)	доц. Бай Ігор Богданович
Контактний телефон викладача	(0342)570010
E-mail викладача	bajbaj1966@gmail.com
Формат дисципліни	лекції, практичні, самостійна робота
Обсяг дисципліни	120 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?
Консультації	Один раз на тиждень (четвер)
2. Анотація до курсу	
<p>«Образотворче мистецтво з методикою навчання» - дисципліна, що вивчається студентами другого/третього курсу спеціальності «Початкова освіта» у четвертому - п'ятому семестрі і має на меті формування у них відповідних фахових навичок, необхідних для виконання у подальшому функцій учителя, вихователя, набуттю практичних знань та умінь як з основ педагогічного малюнка, так і з методики викладання образотворчого мистецтва у початкових класах загальноосвітньої школи. Дисципліна присвячена ознайомленню зі специфікою викладання та методологічними позиціями вчителя початкової школи при побудові системи навчання молодших школярів образотворчої діяльності. Студентам продемонстровано роль образотворчого мистецтва в художньо-естетичному вихованні школярів і місце предмета «Образотворче мистецтво» в системі загальноосвітніх дисциплін, розкрито принципи організації художньої творчості дітей на уроках образотворчого мистецтва, особливості методики підготовки та організації занять з образотворчого мистецтва.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Формувати методичну компетентність майбутніх учителів початкових класів у процесі вивчення освітньої галузі «Мистецтво». Ознайомити студентів з цілями, завданнями, змістом і особливостями побудови курсу образотворчого мистецтва в початковій школі; нормативними документами, якими має керуватися вчитель; структурою уроку образотворчого мистецтва; з методиками опрацювання основних тем програми; сформувати в студентів готовність застосовувати знання про методику навчання молодших школярів окремих питань програми; до самостійної розробки систем навчальних завдань із підготовки до введення нового матеріалу, ознайомлення з ним та формування відповідних умінь та навичок; готовність до реалізації здобутих знань та вмінь під час реальних уроків образотворчого мистецтва за наявності будь-якого навчально-методичного комплекту; ознайомити студентів з технологіями формування належних художньо-графічних компетентностей молодших школярів.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>РН1 Володіння системою наукових знань із дисциплін загальної та професійної підготовки. Знання сучасних теоретичних основ освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти.</p> <p>РН2 Знання мети, завдань, змісту, методів, організаційних форм і засобів початкової освіти, сутності процесів виховання, навчання й розвитку учнів початкової школи; структури календарно-тематичного планування, особливостей ведення журналу обліку успішності учнів; специфіки виховної роботи на уроках й у позаурочній діяльності.</p> <p>РН3 Знання вікових особливостей дітей, індивідуальних відмінностей у перебігу їхніх пізнавальних процесів.</p> <p>РН6 Знання нормативних документів, що регламентують початкову освіту: Державного стандарту початкової освіти, навчальних програм предметів, які вивчаються в початковій школі, критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи, вимог Концепції Нової української школи.</p> <p>РН7 Уміння застосовувати знання із дисциплін загальної та професійної підготовки у педагогічній діяльності.</p>	

РН8 Уміння проектувати процес навчання предмета у вигляді календарно-тематичного планування для певного класу, теми.

РН9 Уміння розробляти проекти уроків з певного предмета та їх фрагменти, методику роботи над різними видами завдань з метою опанування учнями певних елементів змісту навчальної програми.

РН12 Уміння проектувати зміст і методичний інструментарій проведення виховних заходів у початковій школі.

В процесі вивчення курсу студенти повинні оволодіти такими компетентностями:

Загальнонавчальними – здатністю навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; чинним нормативним забезпеченням початкової освіти;

Інформаційно-аналітичними – здатністю до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків;

Соціально-практичними – здатністю працювати в групі над проектами; здатністю до критичного осмислення проблем у власній професійній діяльності;

Спеціальними (фаховими) компетентностями - здатністю проводити уроки в школі з основних розділів програми; складати плани-конспекти уроків образотворчого мистецтва за орієнтовною структурою, зразком та на основі спостережень реальних уроків; самостійно виготовляти наочні посібники, таблиці, вміло використовувати ТЗН; ознайомлювати учнів з різними видами та жанрами образотворчого мистецтва, його історією та сьогоденням; досліджувати та добирати матеріали з необхідними властивостями, виконувати технологічні операції з їх обробки відповідними інструментами з дотриманням вимог культури, гігієни та безпеки праці; добирати об'єкти навчальної праці молодших школярів відповідно до програмних вимог, володіти основами образотворчої граматики; умотивовано обирати варіанти навчально-методичного забезпечення програми; складати календарно-тематичні плани з образотворчого мистецтва; застосовувати різні форми організації спільної діяльності молодших школярів на уроках образотворчого мистецтва.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	18
семінарські заняття / практичні / лабораторні	28
самостійна робота	74

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ Вибірковий
четвертий п'ятий	Початкова освіта	Другий Третій	

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Модуль 1. Тема 1. Вступ. Основні поняття теорії та історії мистецтва. Мета і завдання навчання образотворчого мистецтва в початковій школі.	Лекція-проблемного викладу, 2 практичні	1. Державний стандарт початкової освіти. Прийняття від 21 лютого 2018 р. № 87. URL: https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti 2. Закон України Про освіту. Прийняття від 05.09.2017 URL: http://zakon.rada.gov.ua/la	Опрацювання нормативних документів. Виконання практичних завдань (2-4 години)	Максимальна оцінка - 5	два тижні

		ws/show/2145-19 3. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / Під заг. ред. Бібік Н. М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.			
Тема 2 Види і жанри образотворчого мистецтва Основні поняття теорії та історії мистецтва. З історії образотворчого мистецтва. Основи образотворчої грамоти...	Лекція-візуалізація, 4 практичні	1.Кириченко М.А., Основи образотворчої грамоти: Навч. посібник. – К.: Вища школа, 2002. – 190 с. 2.Г.В.Сухоруковата ін. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі. Підручник. За заг. ред. Г.В.Сухорукової. - К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. - 376 с. 3.Бучинський С.Л., Основи грамоти з образотворчого мистецтва.– К.:Рад.школа, 1981.– 120 с.	Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань (2-4 години)	Максимальна оцінка - 5	два тижні
Тема 3. Основи композиції й кольорознавства. Декоративна композиція (орнамент). Композиція натюрморту, пейзажу, портрету. Тематичне малювання. Відомості про колір. Основні і похідні кольори.	Інтегрована лекція, 4 практичні	1.Кириченко М.А. Основи образотворчої грамоти: Навч. посібник.К.: Вища школа, 2002. – 190 с. 2.Полякова Г.А. та ін. Образотворче мистецтво: теорія навчання, календарно-тематичне планування, основні поняття з образотворчого мистецтва: Навч.-метод. посібник для вчителів. – Харків: «Скорпіон», 2001. – 160 с. 3.Г.В.Сухоруковата ін. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі. Підручник. За заг. ред. Г.В.Сухорукової. - К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. - 376 с.	Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань (2-4 години)	Максимальна оцінка - 5	два тижні
Модуль 2. Тема 1. Історія методів навчання ОМ. Організація навчання образотворчому мистецтву в початковій школі. Сучасні технології у викладанні	Лекція-візуалізація, 2 практичні.	Полякова Г.А. та ін. Образотворче мистецтво: теорія навчання, календарно-тематичне планування, основні поняття з образотворчого мистецтва: Навч.-метод. посібник для вчителів. – Харків: «Скорпіон»,	Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань (2-4 години)	Максимальна оцінка - 5	два тижні

образотворчого мистецтва в початковій школі.		2001. – 160 с.			
Тема 2. Теоретико-методологічні засади викладання ОМ в початковій школі. Актуальні проблеми художнього розвитку дітей молодшого віку.	Лекція-проблемного викладу, 2 практичні.	1.Полякова Г.А. та ін. Образотворче мистецтво: теорія навчання, календарно-тематичне планування, основні поняття з образотворчого мистецтва: Навч.-метод. посібник для вчителів. – Харків: «Скорпіон», 2001. – 160 с. 2.Г.В.Сухоруковата ін. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі. Підручник. За заг. ред. Г.В.Сухорукової. - К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. - 376 с.	Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань (2-4 години)	Максимальна оцінка - 5	два тижні
Тема 3. Народне декоративно-прикладне мистецтво на уроках ОМ. Сучасні психолого-педагогічні засади навчання школярів образотворчому мистецтву.	Лекція-візуалізація, практичне	1.Антонович Є.А. та ін.Декоративно-прикладне мистецтво: Навч. посібник. – Львів:Світ, 1993.– 272 с. 2.Луцан Н.Декоративно-прикладне мистецтво та основи дизайну:навч. посібник .-2-е вид., Рек. МОН .-К.:ВД"Слово", 2010 .-172 с.	Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань (2-4 години)	Максимальна оцінка - 5	два тижні
Тема 4. Аналіз форм і методів роботи вчителя на заняттях з ОМ. Міжпредметні зв'язки уроків образотворчого мистецтва з іншими навчальними заняттями. Технічні засоби навчання і наочні приладдя на уроках образотворчого мистецтва в початкових класах.	Лекція-інтегрована, 2 практичні.	1.Полякова Г.А. та ін. Образотворче мистецтво: теорія навчання, календарно-тематичне планування, основні поняття з образотворчого мистецтва: Навч.-метод. посібник для вчителів. – Харків: «Скорпіон», 2001. – 160 с. 2.Г.В.Сухоруковата ін. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі. Підручник. За заг. ред. Г.В.Сухорукової. - К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. - 376 с.	Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань (2-4 години)	Максимальна оцінка - 5	два тижні
Тема 5. Особливості організації уроку ОМ. Структура уроку ОМ. Позакласна та позашкільна робота з ОМ	Лекція-візуалізація, практичне	Полякова Г.А. та ін. Образотворче мистецтво: теорія навчання, календарно-тематичне планування, основні поняття з образотворчого мистецтва: Навч.-метод. посібник для вчителів. – Харків: «Скорпіон», 2001. – 160 с.	Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань (2-4 години)	Максимальна оцінка - 5	два тижні

Тема 6. Комплексний підхід до занять. Дидактичні принципи навчання. Образотворче мистецтво в загальній системі навчальних і виховних предметів загальноосвітньої школи.	Лекція-візуалізація, практичне	Полякова Г.А. та ін. Образотворче мистецтво: теорія навчання, календарно-тематичне планування, основні поняття з образотворчого мистецтва: Навч.-метод. посібник для вчителів. – Харків: «Скорпіон», 2001. – 160 с.	Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань (2-4 години)	Максимальна оцінка - 5	два тижні
---	--------------------------------	--	---	------------------------	-----------

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Залік, максимальна оцінка – 100 балів. Оцінка включає 50 балів за написання письмового заліку та (50 балів) оцінки за практичні заняття (25 балів) і контрольну роботу та самостійну роботу (25 балів).
Вимоги до письмової роботи	Студент повинен виконати підсумкову контрольну роботу для перевірки сформованої фахової компетентності, що складається з теоретичного питання, практичного та творчого завдань
Семінарські заняття	Максимальна оцінка – 50 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань

7. Політика курсу

Неприпустимі плагіат та списування на контрольній роботі.
Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове.
Пропуски практичних занять відпрацьовуються наступним чином: опрацювання теми, а також виконання практичних завдань із теми. Якщо студент пропустив (не відпрацював) більше 50% занять, він повинен скласти тести і тільки тоді буде допущений до складання заліку.
Обов'язковим є написання контрольної роботи та виконання самостійної роботи.

8. Рекомендована література

Базова:

1. Державний стандарт початкової освіти. Прийняття від 21 лютого 2018 р. № 87. – К., 2018.
2. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти: Навч. посібник. – К.: Вища школа, 2002. – 190 с.
3. Любарська Л.М., Резніченко М.І., Протопопова О.М. Образотворче мистецтво. 1-4 класи. – Тернопіль: Навч. книга – Богдан, 2003. – 52 с.
4. Полякова Г.А. та ін. Образотворче мистецтво. 1-7 класи: теорія навчання, календарно-тематичне планування, основні поняття з образотворчого мистецтва: Навч.-метод. посібник для вчителів. – Харків: «Скорпіон», 2001. – 160 с.
5. Роменець В.А. Психологія творчості: Навч. посібник. 2-ге вид., доп. – К.: Либідь, 2015. – 288 с.
6. Г.В.Сухорукова, О.О.Дронова, Н.М.Голота, Л.А.Янцур. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі. Підручник. За заг. ред. Г.В.Сухорукової. - К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. - 376 с.: іл.

Допоміжна:

1. Антонович Є.А., Проців В.І., Свид С.П. Художні техніки у школі: Навч.-метод. посібник для студентів худ.-граф. факультетів вищ. навч. закладів. – К.: ІЗМН, 1997. – 312 с.
2. Антонович Є.А., Захарчук-Чугай Р.В., Станкевич М.Є. Декоративно-прикладне мистецтво: Навч. посібник. – Львів: Світ, 1993. – 272 с.
3. Бучинський С.Л., Основи грамоти з образотворчого мистецтва – К.: Рад.школа, 1981. – 120 с.
4. Вільчинський В.П. Образотворче мистецтво. 1-2 класи. – К., 1991. – 159 с.
5. Гребенюк Г.Є. Основи композиції та малюнок: Підруч. для учнів проф. – техн. навч. закладів. – К.: Техніка, 1997. – 221 с.
6. Декоративно-ужиткове мистецтво. Словник у 2-х томах / За ред. Я.П. Запаско. – Львів: Афіша, 2000. – I т. – 364 с, II т. – 400 с.
7. Крвавич Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво: Навч. посібн/Передмова проф.

- В.Скотного – Ч.І – Львів: Світ, 2003.–256 с.
8. Лашук Ю.П. Покутська кераміка. – Опішне: Українське народознавство, 1998. – 142 с.
 9. Медвідь К.Й. Через мистецтво – до вершин прекрасного // Джерела. Наук. метод. вісник: Івано-Франківськ, 2003. – № 2. – С.58 - 68.
 10. Найден О. Народна іграшка: традиції, образні особливості // Народне мистецтво, 1997. – №1. – С.42–45.
 11. Пасічний А.М. Образотворче мистецтво. Словник-довідник – Тернопіль: Навч. книга – Богдан, 2003. – 216 с.
 12. Ружицький В.А., Малиніна А.О. Основи петриківського розпису: Навч.-метод. посібник. – Харків “Скорпіон”, 2014. – 48 с.
 13. Соломченко О.Г. Писанки Українських Карпат. – Ужгород: Карпати, 2002. –238 с.
 14. Трач С.К. Уроки образотворчого мистецтва 4(3) клас: посібник для вчителя – Тернопіль: Навч. книга – Богдан, 2001. –112 с.
 15. Тимків Б.М., Кавас К.М. Виготовлення художніх виробів з дерева / За ред. Б.М.Тимківа – Львів: Світ, 1996. – 144 с.

Інформаційні ресурси:

<http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека імені І.В. Вернадського;
<http://www.dnppb.gov.ua/> - Державна науково-педагогічна бібліотека України.
<http://lib.npu.edu.ua/> - Наукова бібліотека імені М.П. Драгоманова
<http://ua.textreferat.com/referat - 12559.html>
<http://www.stameski.com.ua/uk/>
http://www.yrok.net.ua/load/dovidnik_vchitelja/187

Викладач _Бай